

RODNA GRUDA

INFORMATIVNI PRIROČNIK ZA JUGOSLOVANE ZAPOSLENE V TUJINI

IZDAJA SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
LJUBLJANA, CANKARJEVA 1/II

VSEBINA:

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE
KONVENCIJE O SOCIALNEM
ZAVAROVANJU S FRANCIO

OSEBNI DEVIZNI RAČUNI

15

MAJ 1967

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE KONVENCIJE O SOCIALNEM ZAVAROVANJU S FRANCIO

Sporazum o spremembah in dopolnitvah splošne konvencije o socialnem zavarovanju med Jugoslavijo in Francijo, ki je bil podpisan že 8. februarja 1966, je začel veljati s 1. februarjem 1967. Z istim dnem sta pričela veljati tudi administrativni sporazum o načinu uporabe te konvencije ter poseben sporazum, ki se nanaša na stroške dodatke.

S tem je bila modernizirana in usklajena z novimi potrebami prva konvencija, ki jo je bila Jugoslavija sklenila z drugo državo na področju socialnega zavarovanja. Ta konvencija je bila namreč sklenjena že leta 1950, v veljavo pa je stopila 1. aprila 1951. Nova gibanja delovne sile v svetu, predvsem pa vedno bolj odprte meje med državami, so prinesle potrebo po večjem varstvu jugoslovanskih delavcev, ki se zaposlujejo v vedno večji meri tudi v Franciji, in obratno francoskih delavcev v Jugoslaviji. Pripomniti je treba, da upoštevajo spremembe in dopolnitve te konvencije tudi dejstva, da imajo moderna migracijska gibanja zvečine le začasen značaj. Posebno jugoslovanski delavci, ki se zaposlujejo v tujini, nimajo namena ostati tamkaj trajno, temveč se po nekaj letih vračajo zopet v domovino, torej prav obratno, kot je to bilo v času svetovne gospodarske krize v letih 1929 in naslednjih.

Ta spoznanja so pripeljala do nove ureditve in okrepitve predvsem pravic iz zdravstvenega varstva in invalidskega zavarovanja ter pravice do otroških dodatkov za družinske člane, ki ostanejo doma, v tem ko se roditelji zaposlijo v tujini. Še posebej je z dopolnitvami te konvencije urejeno tudi zdravstveno varstvo študentov, ki študirajo v drugi državi, podpisniki konvencije, ker to vprašanje doslej sploh ni bilo urejeno.

Načelne določbe

Pri splošnih določbah je omeniti, da so iz konvencije izvzete določbe francoske notranje zakonodaje o ugodnostih, ki

jih imajo v socialnem zavarovanju francoski državljani, ki opravljajo samostojno dejavnost v tujini. Po drugi strani so izvzete določbe jugoslovanskega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki dajejo posebne ugodnosti jugoslovanskim državljanom, to je ekonomskim emigrantom-povratnikom, ki so odšli v tujino pred izbruhom druge svetovne vojne, pa so se pozneje vrnili v domovino (47. člen zakona o pokojninskem zavarovanju iz leta 1957 oziroma 160. člen novega temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju).

Poleg tega je v splošnih določbah podaljšana veljavnost notranje zakonodaje držav podpisnic konvencije za delavce tistih delovnih organizacij, ki imajo v drugi državi podpisniki svoje obrate, in sicer do največ treh let v takem obratu na območju države podpisnice. Dosedaj je bila predvidena veljavnost domače zakonodaje v takih primerih največ 6 mesecev.

Zdravstveno zavarovanje

Spričo potreb v zvezi z novimi migracijskimi gibanji se glavne spremembe in dopolnitve konvencije tičejo predvsem zavarovanja za bolezen, materinstvo in smrt (posmrtnina). Zato je z novimi določbami v celoti spremenjeno I. poglavje konvencije, dodanih pa je bilo kar osem obširnih novih členov.

Novi pogoji, ki jih mora izpolnjevati delavec v drugi državi podpisnici, da lahko uživa on sam in njegovi družinski člani zdravstveno varstvo v breme bržave, kjer je zaposlen, so naslednji:

1. da je bila delavčeva zmožnost za delo ugotovljena o priložnosti zadnjega vstopa delavca v drugo državo podpisnico;
2. da je delavec pridobil svojstvo zavarovanca v tej drugi državi po zadnjem vstopu na njeno območje, in
3. da izpolnjuje pogoje, ki jih predpisuje druga država podpisnica za pridobitev pravic iz zdravstvenega zavarovanja, pri čemer se v potrebno delovno dobo šteje vsa delovna oziroma pokojninska doba, prebita v obeh državah podpisnicah konvencije.

Spremenjena in ugodnejša so sedaj določila o pravicah za primere nosečnosti in poroda (materinstva): če je zavarovanka rodila v drugi državi podpisnici in ne v državi, kjer je zavarovanec zaposlen, ji zagotovi dajatve v naravi zavarovanje države, kjer je mati rodila, vendar zahteva ta država potem stroške od države, kjer je delavec zavarovan. Po dosedanjih predpisih je moral nositi stroške v takih primerih nosilec zavarovanja, ki je bil pristojen za zavarovanca v tistem trenutku, ki velja po pravnih predpisih tiste države kot dan spočetja otroka, in je moralo zavarovanje tiste države povrniti te stroške zavarovanja, pristojnemu po poznejši zaposlitvi zavarovanca.

Nanovo je urejeno tudi vprašanje posmrtnine (pogrebni stroškov), ki jo izplačuje francosko zavarovanje po interni francoski zakonodaji samo ob smrti zavarovanca (ne tudi njegovih družinskih članov), v tem ko priznava jugoslovansko socialno zavarovanje povrnitev teh stroškov tudi ob smrti družinskih članov, ki jih je zavarovanec preživel. Konvencija je sedaj legalizirala to stanje, tako da izplačujeta obe državi podpisnici posmrtnino oziroma pogrebne stroške po svoji notranji zakonodaji.

Ker je veliko primerov, da odidejo uživalci dajatev iz zdravstvenega zavarovanja v času uživanja teh dajatev domov, to je v drugo državo podpisnico, je bilo treba urediti tudi take primere, da ne bi prišli uživalci ob svoje pravice. Dopolnitve konvencije so dopustile tak odhod v drugo državo podpisnico, vendar le s pristankom nosilca zavarovanja, v breme katerega

uživa dajatve. Če nosilec ne da pristanka za odhod uživalca domov, izgubi v času bivanja v svoji državi pravico do pridobljenih dajatev. Vendar je ta določba omiljena tako, da sme pristojni nosilec zdravstvenega zavarovanja odreči pristanek le v primeru, kadar bi odhod uživalca v drugo državo očitno škodoval njegovemu zdravju ali bi oviral njegovo ozdravitev.

Po dopolnjeni konvenciji ohrani sedaj zavarovanec pravico do bolniških dajatev tudi v času, ko prebiva v matični državi na odobrenem plačanem letnem dopustu.

Velika pridobitev nove konvencije je **zdravstveno varstvo družinskih članov zavarovanca**, ki dela v drugi državi podpisnici konvencije, v tem ko ostanejo njegovi družinski člani doma v njegovi lastni državi. Zdravstveno varstvo gre v takih primerih sedaj v breme države, kjer je zavarovanec zaposlen, medtem ko je šlo doslej v breme države, kjer so družinski člani prebivali. Zdravstveno varstvo sedaj nudi družinskim članom — kolikor gre za dajatve v naravi — zavarovanje tiste države, kjer družinski člani prebivajo, vendar izterja naknadno te stroške od zavarovnja druge države podpisnice, to je tiste, kjer je zavarovanec zaposlen in zavarovan. Spričo začasnosti zaposlovanja v tujini, ki je značilno za današnja migracijska gibanja, je omejen rok, v katerem se priznavajo omejene dajatve, na največ šest let od dneva, ko se je delavec zaposlil v drugi državi podpisnici konvencije. Tu je pripomniti še to, da je spričo notranje francoske zakonodaje, ki daje v takih primerih pravico do povrnitve treh četrtin stroškov zdravstvenega varstva družinskih članov, prišla enaka določba tudi v konvencijo. Tako bo torej francosko zavarovanje nosilo stroške zdravstvenega varstva za družinske člane jugoslovanskih delavcev, zaposlenih v Franciji, le do treh četrtin, v tem ko bo moralo ostalo četrtno nositi jugoslovansko zavarovanje.

Še naprej je ostalo odprto tudi vprašanje stroškov zdravstvenega varstva upokojencev zavarovanja ene države, ki se nato preselijo v drugo državo podpisnico, odkoder so tudi svojčas prišli. Francoska stran tudi pri sedanjih spremembah in dopolnitvah ni pristala na to, da bi šlo zdravstveno varstvo takih upokojencev-uživalcev samostojne pokojnine po predpisih ene od držav-podpisnic na račun tiste države, kjer se tak upokojenec nastani po preselitvi iz države, kjer je pridobil pokojnino. Zato bodo morali na primer jugoslovanski delavci, ki so bili upokojeni po francoskih predpisih (ne z uporabo konvencije!) in so se nato vrnil nazaj v Jugoslavijo, še naprej plačevati zase in za svoje družinske člane zdravstveno varstvo. Ti stroški znašajo letos v Jugoslaviji mesečno po 475 novih dinarjev, s čimer je zagotovljeno upokojencu in njegovim družinskim članom polno zdravstveno varstvo kot drugim jugoslovanskim zavarovancem.

O zdravstvenem varstvu študentov držav podpisnic, ki študirajo v drugi državi podpisnici konvencije, govori poseben protokol, ki ureja brezplačno zdravljenje študentov v zavarovanju tiste države, kjer študirajo. Na jugoslovanski strani obsega to zdravstveno varstvo tiste pravice, ki jih imajo jugoslovanski študentje po posebnih predpisih v času, ko redno študirajo na jugoslovanskih univerzah, v tem ko je v francoskem zdravstvenem zavarovanju varstvo študentov nekoliko širše.

Invalidsko zavarovanje

Precejšnje spremembe je prinesla spremenjena konvencija tudi v materiji invalidskega zavarovanja. To poglavje je bilo razširjeno in izboljšano. Tako so na primer ostali brez invalidskih dajatev iz francoskega invalidskega zavarovanja

vsi jugoslovanski delavci, ki so postali invalidi prej, kakor so dopolnili v Franciji eno leto zavarovanja. Po spremembah in dopolnitvah konvencije gredo sedaj invalidske dajatve v breme države, kjer je delavec zaposlen, brez obzira na čas zaposlitve v tej državi, če je nastopila invalidnost tudi pred potekom enega leta zaposlitve. Na ta način je upati, da se bo izboljšalo tudi zdravstveno in tehnično varstvo delavcev v drugi državi podpisnici, saj dosedaj ta država ni bila posebno zainteresirana na tem varstvu, ker je niso bremenile dajatve invalidskega zavarovanja, če je nastopil zavarovani primer pred potekom enega leta zaposlitve delavca v tisti državi. To je bilo razumljivo, saj so dosedaj bremenile vse dajatve iz invalidskega zavarovanja drugo državo podpisnico konvencije.

Nova so tudi **določila konvencije o poklicnih boleznih**, ki povzročajo v vseh konvencijah o socialnem zavarovanju nemalo težav. Po dopolnjeni konvenciji s Francijo gredo dajatve za invalidnost zaradi poklicne bolezni v primerih, ko izpolnjuje delovni invalid pogoje za dajatve v obeh državah podpisnicah konvencije, v breme tiste države podpisnice, v kateri je bil invalid zadnjikrat zaposlen na takih delih, ki povzročajo poklicno bolezen (v glavnem gre za rudarsko silikozo). Če pa delavec ne izpolnjuje pogojev, ki jih za invalidske dajatve za poklicno bolezen predpisuje država, kjer je invalid zadnjikrat delal na takih delih, gre dajatev v breme druge države podpisnice konvencije, kjer je delavec delal poprej na takih delih.

Nove so tudi določbe konvencije za primere, ko gre za poslabšanje poklicne bolezni. Če je poklicna bolezen nastala v času, ko je delal delavec v eni državi podpisnici konvencije, poslabšanje stanja zaradi poklicne bolezni pa je nastopilo v času enakega dela v drugi državi podpisnici, nosita sedaj obe državi podpisnici breme dajatev iz tega zavarovanja: prva od držav podpisnic nosi še naprej breme dosedanjih dajatev za poklicno bolezen, druga država podpisnica pa mora plačevati delovnemu invalidu dodatek v višini razlike med zneskom, ki gre invalidu glede na poslabšano stanje, ter zneskom, ki bi mu šel, če bi bolezen pred poslabšanjem nastopila na območju te države podpisnice in ne druge države podpisnice.

Jasnejše so sedaj določbe o izplačevanju razlike do prejšnje dajatve v primerih, kadar preide — po obveznih določbah konvencije — uživalec prejšnje invalidske pokojnine na starostno pokojnino. To so primeri, ko izpolni zavarovanec vsaj v eni od držav podpisnic konvencije pogoje za starostno pokojnino. Sedaj je sprejeto stališče Jugoslavije, da nadaljuje država podpisnica konvencije, kjer je pridobil zavarovanec pravico do invalidske pokojnine, izplačevanje te iste pokojnine tudi v primeru, če pridobi zavarovanec pravico do starostne pokojnine v drugi državi podpisnici konvencije, in sicer vse dotlej, dokler ne pridobi pravice do starostne pokojnine tudi v lastni državi. Šele takrat se ustavi izplačevanje invalidske pokojnine.

Dajatve v naravi izplačuje kmetijskim delavcem, ki postanejo delovni invalidi in se preselijo domov v svojo državo, njihov zadnji delodajalec, pri katerem je delavec postal delovni invalid, ali pa zavarovalni zavod, pri katerem je bil delodajalec za ta riziko zavarovan.

Pokojninsko zavarovanje

S spremembami in dopolnitvami konvencije s Francijo je tudi tu povzeta ureditev glede kratkodobnih, manj kot eno leto trajajočih zaposlitev v eni od držav podpisnic konvencije. Dosedaj se takšna kratka zavarovalna doba ni upoštevala niti v eni niti v drugi državi podpisnici. Po spremembah konvencije s Francijo se sedaj takšna kratka, manj kot eno leto traja-

joča zavarovalna doba v eni držav podpisnic, še vedno ne upošteva v tisti državi podpisnici, kjer je bila prebita, pač pa prevzame takšno kratko dobo druga država podpisnica za ugotovitev pravice do dajatve, ne pa tudi za odmero svojega sorazmernega dela dajatve. Enako določbo je prinesla, kot znano, tudi pravkar uveljavljena konvencija o socialnega zavarovanju z Avstrijo.

Ker predvideva konvencija načelno odmero pokojnin po povprečnem mesečnem dohodku v določenem obdobju pred upokojitvijo, je bilo s spremembami in dopolnitvami konvencije ugotovljeno, da dosedanje določilo, ki govori o odmeri pokojnin (20. čl. konvencije), omogoča uporabo notranjih predpisov vsake od držav podpisnic konvencije o valorizaciji zneskov osebnih dohodkov iz prejšnjih let. To določilo je zelo važno spričo tega, da je tudi Jugoslavija v novem temeljnem zakonu o pokojninskem zavarovanju uvedla valorizacijo osebnih dohodkov iz prejšnjih let na december zadnjega leta pred upokojitvijo, da se tako pravičnejše ugotovi pokojninska osnova.

Končno je pri pokojninskem zavarovanju omeniti, da so spremembe konvencije črtale mesta, ki govorijo o delitvi del v najtežja, težka in običajna dela, z oziroma na to, da se ta delitev ne pojavlja več v nobeni od pokojninskih zakonodaj držav podpisnic konvencije.

Otroški dodatek

Po dopolnitvah konvencije imajo zavarovanci sedaj pravico do otroškega dodatka tudi za otroke, ki živijo v njih domači državi, v tem ko zavarovanec dela v drugi državi podpisnici. Kjer se terja za pridobitev pravic do otroškega dodatka določena delovna doba (npr. v Jugoslaviji enoletni nepretrgan delovni staž ali 20 mesecev staža v zadnjih dveh letih), se zaradi ugotovitve pravice seštejejo zavarovalna obdobja v obeh državah podpisnicah. Tudi pravica do otroškega dodatka traja največ šest let od dneva, ko se je delavec zaposlil v drugi državi podpisnici konvencije. Pač pa je za jugoslovanske delavce, ki delajo v Franciji, obveljala v konvenciji francoska notranja zakonodajna ureditev, po kateri za prvega otroka ne gre pravica do otroškega dodatka. Za dva in več otrok pa gredo našim delavcem v Franciji otroški dodatki v naslednjih zneskih:

za 2 otroka 62 frankov (= ca. 15.700 starih din) na mesec
za 3 otroke 93 frankov (= ca. 23.600 starih din) na mesec
za 4 otroke 124 frankov (= ca. 35.000 starih din) na mesec
in za vsakega nadaljnjega otroka po 26 frankov na mesec, to je približno 6600 starih din.

Ker francoska zakonodaja o otroškem dodatku ne veže te pravice na premoženjsko stanje, se tudi za francoske delavce, ki delajo v Jugoslaviji, ne uporabijo jugoslovanske določbe o premoženjskem cenzusu za pravico do otroškega dodatka.

Samo po jugoslovanskih predpisih pa se bo priznala in odmerjala pravica do otroških dodatkov za otroke, ki so šli skupaj z očetom-zavarovancem v drugo državo podpisnico konvencije na delo v obrat domačega podjetja. Zanje velja namreč po splošnih določbah konvencije v takih primerih domača (jugoslovanska) zakonodaja še največ tri leta, odkar so zaposleni v obratu domačega podjetja.

Izplačevanje dajatev

Dajatve se iz ene države podpisnice v drugo državo podpisnico ne bodo izplačevale več prek zavodov za socialno zavarovanje, kot dosedaj, temveč neposredno koristnikom teh dajatev prek mednarodne poštne nakaznice ali prek banke.

Ker dosedaj transfer dajatev iz socialnega zavarovanja po konvenciji s Francijo še ni bil vnešen v posebno listo, ki jo predvideva francosko-jugoslovanski plačilni sporazum iz leta 1960, je sedaj vključen v to listo tudi transfer teh dajatev. S tem sta bili obe državi oproščeni obveznosti izplačevati iz socialnega zavarovanja po konvenciji v svoji valuti v drugo državo podpisnico. Pri tem se mora seveda uporabiti tečaj, ki izhaja iz uradne paritete jugoslovanskega dinarja nasproti francoskemu franku.

Dr. Lev Svetek

OSEBNI DEVIZNI RAČUNI

Od kdaj vodi Narodna banka Jugoslavije osebne devizne račune?

V Uradnem listu številka 45/59 je bila objavljena določba o razpolaganju s tujimi plačilnimi sredstvi, ki jih zaslužijo naši državljani. S tem je bila dana široka možnost za ustanavljanje osebnih deviznih računov. Število osebnih deviznih računov se stalno povečuje. Tako je bilo od leta 1959 do konca leta 1966 odprto v Jugoslaviji prek stotisoč osebnih deviznih računov. Največji pritok je v zadnjih letih v nemških markah, francoskih frankih, ameriških dolarjih, avstrijskih šilingih, švedskih kronah, švicarskih frankih itd.

Organizacija ustanavljanja osebnih deviznih računov

Osebni devizni računi se vodijo pri Narodni banki Jugoslavije in pri vseh pooblaščenih bankah, ki jih navajamo:

Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, Ljubljana
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Medvode
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Vič
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Logatec
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Moste
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Bežigrad
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Rakek
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Vrhnika
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Litija
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Grosuplje
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Črnomelj
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Trbovlje
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Kamnik
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Kočevje
Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Domžale
Kreditna banka Maribor, ekspozitura Mestna hranilnica Maribor
Kreditna banka Maribor, ekspozitura Ormož
Kreditna banka Maribor, ekspozitura Gornja Radgona
Kreditna banka Maribor, Maribor
Kreditna banka Koper, ekspozitura Sežana
Kreditna banka Koper, ekspozitura Postojna
Kreditna banka Koper, ekspozitura Piran
Kreditna banka Koper, ekspozitura Ilirska Bistrica
Kreditna banka Koper, Koper
Kreditna banka in hranilnica Nova Gorica, Nova Gorica
Kreditna banka in hranilnica Nova Gorica, ekspozitura Tolmin
Kreditna banka in hranilnica Nova Gorica, ekspozitura Idrija
Kreditna banka in hranilnica Nova Gorica, ekspozitura Ajdovščina
Kreditna banka Celje, Celje
Kreditna banka Celje, podružnica Slovenj Gradec
Kreditna banka Celje, podružnica Velenje
Kreditna banka Celje, podružnica Slovenska Bistrica
Kreditna banka Celje, ekspozitura Brežice
Kreditna banka Celje, ekspozitura Sevnica
Kreditna banka Celje, ekspozitura Mozirje
Kreditna banka Celje, ekspozitura Žalec
Kreditna banka Ptuj, Ptuj
Kreditna banka Kranj, Kranj
Kreditna banka Kranj, podružnica Škofja Loka
Kreditna banka Kranj, podružnica Jesenice

Kreditna banka Kranj, podružnica Radovljica
Dolenjska kreditna banka in hranilnica Novo mesto, Novo mesto
Dolenjska kreditna banka in hranilnica Novo mesto, podružnica Krško
Pomurska kreditna banka Murska Sobota, Murska Sobota
Pomurska kreditna banka Murska Sobota, ekspozitura Ljutomer
Pomurska kreditna banka Murska Sobota, ekspozitura Lendava
Pomurska kreditna banka Murska Sobota, ekspozitura Gornja Radgona
Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino, glavna filiala Ljubljana
Splošna gospodarska banka, Ljubljana

Obrestovanje vlog na osebnih deviznih računih

Tu je banke obrestujejo hranilne vloge sorazmerno manj kot domače: v ZR Nemčiji 4,5 % (z odpovednim rokom treh mesecev) in 5,5 % (z odpovednim rokom 12 mesecev), v Avstriji 3,5 % na vpogled in 4,5 % na odpovedni rok 12 mesecev, Francija 2 do 3 % na vpogled in 3,33 % na odpovedni rok 12 mesecev. Vse banke v Jugoslaviji pa obrestujejo vloge na vpogled po 4 % in vloge na odpovedni rok 12 mesecev po 6 %.

Kako se odpre osebni devizni račun?

Oseba, ki želi odpreti osebni devizni račun pošlje banki podpisan karton in posebni bančni obrazec —izjavo. Na podpisani karton uporabnik navede svoj naslov, najvažnejši pa je podpis, da bo banka vedela, kako bo podpisoval svoje naloge za črpanje osebnega deviznega računa. Izjava, tj. posebni bančni obrazec, na katerega vpiše uporabnik osebnega deviznega računa izvor in znesek deviznih sredstev, ki jih polaga na osebni devizni račun, ter nekaj drugih osnovnih podatkov, ki so pri deviznih plogih običajni. Izjava se izpolnjuje samo pri otvoritvi osebnega deviznega računa, oziroma pri prvem pologu na osebni devizni račun.

Kaj se sme polagati na osebne devizne račune?

Na osebne devizne račune pri banki se sme polagati:

1. 100 % prihrankov pri dnevnicah, plačah, štipendijah ali zaslužku od osebnega dela med prebivanjem v tujini;
2. 100 % honorarjev, ki jih dobijo znanstveni delavci in umetniki, in od zneskov, ki jih dobijo inženirji in odvetniki za strokovno delo opravljeno v Jugoslaviji za tuje osebe s stalnim bivališčem v tujini;
3. 100 % od zneskov, ki jih dobijo državljani kot dediščine, če znašajo do 100.000 dinarjev in 30 % od zneskov, ki presegajo 100.000 dinarjev;
4. 30 % od pokojnin, invalidnin, preživnin in drugih občasnih prejemkov iz tujine ter podpor in daril, ki jih dobijo iz tujine;
5. 100 % od zneskov, ki jih dobijo kako drugače, kot so odškodnine, zavarovalnine in podobna povračila, če znašajo do 100.000 dinarjev in 30 % od zneskov, ki presegajo 100.000 dinarjev.

Kako vodi banka osebne devizne račune?

Osebne devizne račune vodijo banke na ime lastnika. Pri teh računih ni mogoče uporabljati raznih gesel, kot je to običajno pri dinarskih vlogah na hranilnih knjižicah. Banke vodijo devizne račune v dolarjih in sicer v obračunskih in konvertibilnih.

Kdo lahko razpolaga z osebnim deviznim računom?

Uporabnik osebnega deviznega računa lahko razpolaga v neomejenih zneskih s sredstvi, ki jih ima na osebnem deviz-

nem računu za svoje potrebe in potrebe ožjih članov družine (zakonski tovariš, otroci, starši). Lahko pa s posebnim pooblastilom dovoli črpanje deviznih sredstev s svojega osebnega deviznega računa neki tretji osebi, če bo ta za njega v tujini kupila določeno stvar.

Razpolaganje z osebnim deviznim računom

Lastniki osebnih deviznih računov neomejeno razpolagajo s svojimi sredstvi. Sredstva se lahko uporabljajo:

- za vsa plačila v tujino,
- za kritje potnih stroškov,
- za nakup blaga v državi za devize,
- za nakup blaga v konsignacijskih skladiščih tujih podjetij,
- za nakup blaga v tujini, vključno motorna vozila iz tujine,
- za nakup zobotehničnega zlata, s potrdilom ambulan-te, odnosno zobozdravnika o potrebni količini zlata (Uradna cena je cena je 14,0659 N din za 1 gram čistega zlata),
- za dinarska izplačila v državi.

Stroški poslovanja

Za vodenje osebnih računov banke ne zaračunavajo niti provizije niti drugih stroškov. Pač pa gredo stroški brzojav-nih nakazil na račun lastnika osebnega deviznega računa. Če prebiva v državi, plača take stroške v dinarjih, če pa v tujini, jih banka zaračunava v devizah in obremeni osebni devizni račun.

Tuji korespondenti, s katerimi ima Narodna banka direktne stike

NEMČIJA

Dresdner Bank Frankfurt/Main
Commerzbank Hamburg
Hypobank Muenchen
Bank fuer Handel und Industrie Berlin
Bayerische Vereinsbank Muenchen
Deutsche Bank Frankfurt/Main
Rheinische Girozentrale und Provinzialbank Duesseldorf

AVSTRIJA

Creditanstalt Bankverein Wien
Oestereichische Laenderbank Wien
Girozentrale der oester. Sparkassen Wien
Bank fuer Arbeit und Wirtschaft Wien
Zentralsparkasse der Germeinde Wien
Bank fuer Kaernten Klagenfurt
Steiermaerkische Sparkasse Graz

FRANCIJA

Banque Nationale de Paris, Paris
Banque Francaise du Commerce exterieur, Paris
Credit Lyonnais Paris

ŠVEDSKA

Skandinaviska banken Stockholm
Stockholms Enskilda bank Stockholm
Sveriges Kreditbank Stockholm
Svenska Handelsbanken Stockholm
Goeteborgs bank Stockholm